

Naar chemievrij beheer van de openbare ruimte in Nederland ?

Studiedag PAN-Europe - Brussel

8 juni 2015

ing. M.J. (Rien) Klippel

sr. Beleidsmedewerker Emissies

T 088-2461355

M 06-53734538

e rien.klippel@scheldestromen.nl

Naar chemievrij beheer van de
openbare ruimte in Nederland!!

Studiedag PAN-Europe - Brussel

8 juni 2015

ing. M.J. (Rien) Klippel

sr. Beleidsmedewerker Emissies

T 088-2461355

M 06-53734538

e rien.klippel@scheldestromen.nl

presentatie

- Inleiding - kaders
- Ontwikkelingen
- Probleemschets water
- Wetgeving
- Nieuw Beleid
- Epiloog.....

kaders

- Benadering vanuit thema Water
- Waterschappen: 2027 voldoen aan KRW
- Drinkwatervoorziening waarborgen
- Presentatie: niet-landbouw
- Wetgeving op nationaal niveau
- Emissieroutes:
 - Verhardingen: afspoeling, drift, effluent
 - Groen: afspoeling, uitspoeling, drift

Ontwikkelingen

- Na WO II: inzet chemische middelen in landbouw, openbare ruimte en burger
- Samenleving was daar niet op voorbereid
 - risico's niet onderkend
 - geen regels voor gebruik(ers)
 - levensgevaarlijke toestanden!
 - enorme impact op milieu

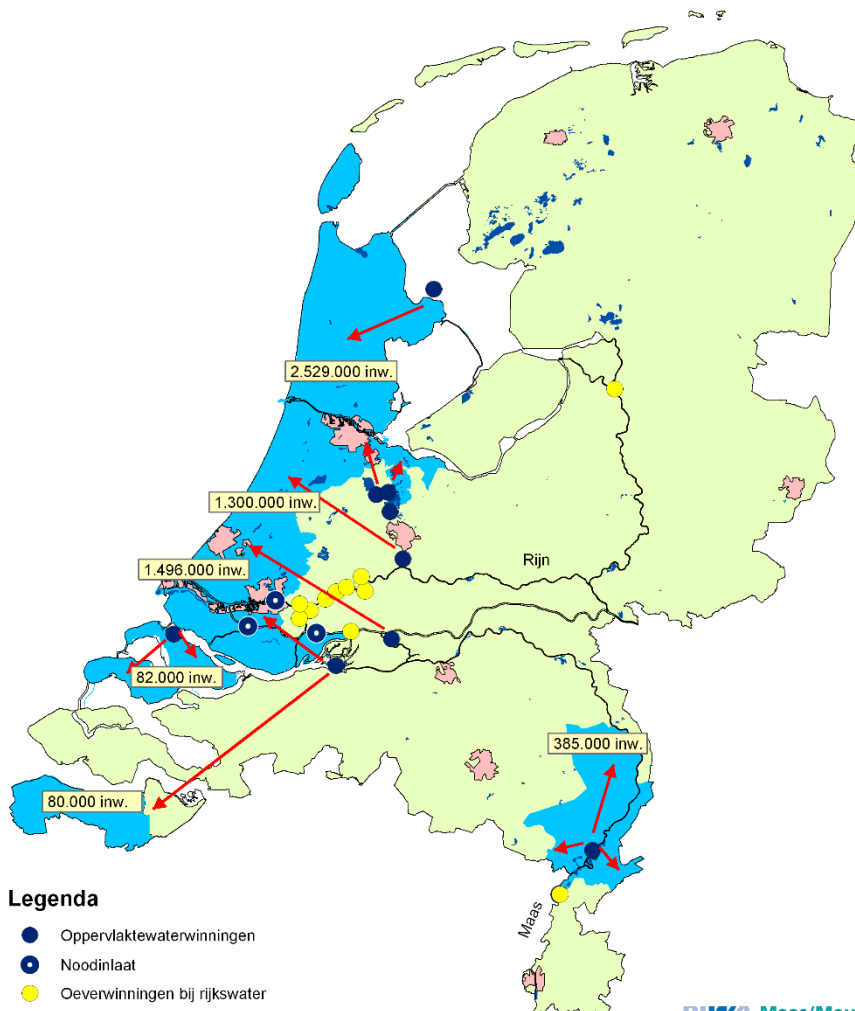

Probleemschets water

- Eind 80-er en 90-er jaren: grote concentraties bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater
- Probleem drinkwaterwinning!
- 1993: glyfosaat in Maaswater
- Intensieve monitoring: toename belasting!
- Stilleggen inname Maaswater: hoge concentraties diuron

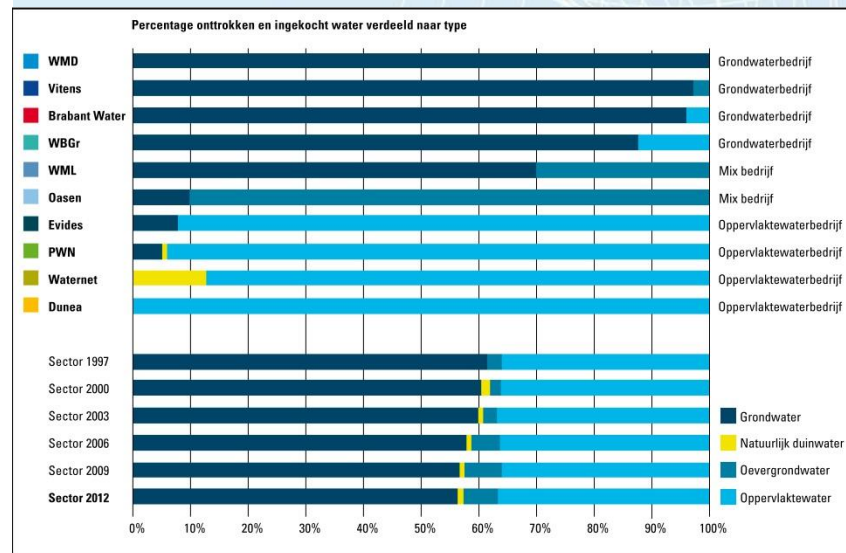

Drinkwater bereid uit oppervlaktewater uit het Rijn- en Maasstroomgebied

Legenda

- Oppervlaktewaterwinningen
- Noodinlaat
- Oeverwinningen bij rijkswater
- Direct afhankelijk van oppervlaktewater
- inw. Aantal inwoners in voorzieningsgebied
Aantal inwoners afhankelijk van oeverwinningen niet opgenomen

Probleemschets water

- 6 miljoen Nederlanders afhankelijk van drinkwater uit oppervlaktewater
- Aandeel neemt toe
- **Drinkwatervoorziening liep gevaar!**
- 1996: politiek: chemiegebruik overheden terugdringen - voorbeeldfunctie!
- Verbod diuron (1999) - rol overgenomen door glyfosaat > zelfde probleem
- Emissies verhardingen: 4 - 5 landbouw!

Wetgeving

- Bestrijdingsmiddelenwet 1962: “*de menselijke risico’s van het gebruik van vergiften in de landbouw te verminderen*”
- 1975: meewegen impact op het milieu
- 80-er en 90-er jaren: MJPG’s
- 2000: aanpak agrarische emissies: (LOTV)
- 2004: Nota Duurzame Gewasbescherming met concrete doelstellingen

1^e Nota Duurzame Gewasbescherming (beleidsperiode 2003 - 2010)

- Doelstellingen oppervlaktewater:

- * 2010 geen overschrijdingen MTR; reductie milieubelasting 95% t.o.v. 1998

- Doelstellingen drinkwater:

- * 2010 reductie knelpunten in oppervlaktewater 95% t.o.v. 1998

- Evaluatie (EDG 2012):

- * doelstellingen niet gehaald

- * wel veel bereikt!

- * aanvullend beleid nodig

Beleidsvorming Duurzame Gewasbescherming

Kaders niet-landbouw:

- EDG: aanvullend beleid nodig!
- motie Grashoff: verbod glyfosaat
- EU-Richtlijn Duurzaam Gebruik pesticiden (2009/128/EG)
- 2e Nota Duurzame Gewasbescherming (2013-2023):
 - Milieu: waterkwaliteit - biodiversiteit (bijen)
 - Veiligheid: voedsel, werknemers, bewoners en passanten
 - Discussie kreeg steeds meer politieke lading...

Tweede Kamer: besluit maart 2014

- Stas: beleid vertalen naar regels in Activiteitenbesluit; Planning 2015.

“Rode” draad: geïntegreerde gewasbescherming!

Doelstellingen 2^e Nota Duurzame Gewasbescherming

Doelstellingen ecologische kwaliteit oppervlaktewateren:

- 2018: afname van het aantal overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater, met 50% ten opzichte van 2013
- 2023; afname van het aantal overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater, met 90% ten opzichte van 2013

Doelstellingen oppervlaktewater t.b.v. drinkwaterbereiding:

- 2018: afname van het aantal overschrijdingen van de drinkwater-norm in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterbereiding, met 50% ten opzichte van 2013
- 2023: afname van het aantal overschrijdingen van de drinkwater-norm in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterbereiding, met 95% ten opzichte van 2013

Vastgesteld beleid

	<i>Professioneel gebruik</i>	<i>Particulier gebruik</i>
Verhardingen	verbod november 2015	verbod november 2015
overige terreinen	verbod november 2017	minimaliseren risico's en omvang gebruik

Uitzonderingen professioneel gebruik

- Verhardingen: als chemisch enige mogelijkheid is i.v.m. veiligheid
- Overige terreinen: lastige situaties (Amerikaanse vogelkers, Aziatische boktor of eikenprocessierups)

Uitzonderingen algemeen

- Laag-risico middelen

Initiatieven: Green Deals, Innovatieagenda en Kennisplatform

Brief Mansveld 6 feb: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27858-227.html>

Vastgesteld beleid

	<i>Professioneel gebruik</i>	<i>Particulier gebruik</i>
Verhardingen	verbod begin 2016	verbod begin 2016
overige terreinen	verbod november 2017	minimaliseren risico's en omvang gebruik

Uitzonderingen professioneel gebruik

- Verhardingen: als chemisch enige mogelijkheid is i.v.m. veiligheid
- Overige terreinen: lastige situaties (Amerikaanse vogelkers, Aziatische boktor of eikenprocessierups)

Uitzonderingen algemeen

- Laag-risico middelen

Initiatieven: Green Deals, Innovatieagenda en Kennisplatform

Brief Mansveld 6 feb: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27858-227.html>

Uitzonderingsbepalingen professioneel gebruik

Besluit Gewasbeschermingsmiddelen en biociden:

- Inspraak geweest (Unie reactie)
- Eind mei naar TK
- Begin 2016 in werking
- Regelt het beleid

Uitwerking in Ministeriële Regeling (namens UvW betrokken)

- Opgeknipt in 2 delen:
 - - verhardingen (2016)
 - - overige terreinen (nov 2017)
- Verhardingen: veiligheidsaspecten
- Overige terreinen: nader overleg over zaken als invasieve exoten in 2016: IPM en altijd emissiereducerende maatregelen

Uitzonderingsbepalingen -algemeen

Laag risico middelen:

- brief Stas 6 febr: middelen met lage impact op mens en milieu
- Jacobi: middeljes als azijnzuur etc.
- Andere uitleg: middelen als Ultima en Cito...
- Prematuur: Geen kaders en EC heeft nog geen stoffen aangewezen! CTGB geen besluiten in genomen!
- **Let op: Kamer heeft besloten tot verbod! en heeft geen regels vastgesteld om creatief denken en - doen te bevorderen!**

Initiatieven

Green Deals: convenanten t.b.v. afspreken doelstellingen - 2020
gebruik afgebouwd -verkoop aan particulier terugdringen

- Sportterreinen en particulier gebruik in tuinen: vóór zomer 2015
- Recreatieterreinen: 4^e kwartaal 2015

Innovatieagenda: nieuwe technieken ontwikkelen; gepleit om ook preventie (aanleg, materialen) daar onder te laten vallen; CROW-tool

Kennisplatform: er is veel kennis en ervaring. Uitrol nodig (ook kennis en ervaring OCW-Ugent)

Rijk: faciliterende rol, initiator, katalysator, inspirator....

Waterschappen: monitoren waterkwaliteit (meetnet)

Weg- en terreinbeheerders: uitvoering

Epiloog

De tijd van ~~ja-maar~~ is voorbij!

Aan de slag!

Zie het als een uitdaging!

Rol PAN-Europe?

Epiloog....

- Grensoverschrijdende wateren
- Ook Belgische gemeentebesturen...
- ... en onze Franse vrienden...

Succes met de aanpak!

Dank voor uw aandacht!

